Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M,Dukes, A.Oppelik,J. Danneberg; în Budapesta: A. V Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; in Frankfurt: G. L, Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 240. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 1 (13) Noemvrie 1888.

Brașovŭ, 31 Octomvrie v.

Biuroulŭ telegraficŭ de corespondență din Budapesta ne-a telegrafiatŭ alaltaerĭ între altele, că a patra comisiune juridiciară a camerei deputațilorŭ unguresci a verificatŭ alegerea deputatului liberalŭ orĭ mai bine ḑisŭ guvernamentalŭ, anume Krauss, făcută în cerculŭ electoralŭ Dunaszerdahely.

Mulțĭ dintre cetitorii noștri se vorŭ fi întrebatŭ: ei bine, ce ne interesézá pe noi verificarea unui deputatŭ unguresců, încâtŭ biuroulŭ telegraficŭ de corespondență sĕ găséscă cu cale a telegrafia ḑiarelorŭ nóstre românescĭ?

Așa e, alegerea nu ne interesézá, modulŭ însĕ cum s'a făcutŭ alegerea e atâtŭ de desgustătorŭ, e atâtŭ de compromițĕtorŭ pentru guvernulŭ unguresců și pentru întrégă partidă ungurescă dela putere pretinsă liberală, încâtŭ chiar și ḑiarelorŭ din străinătate li-s'a comunicatŭ verificarea alegerei din vorbă, care nu'șĭ află păreche în analele parlamentarismului adevĕratŭ constituționalŭ.

Când verificarea acestei alegerĭ a făcutŭ sĕ roșéscă până și pressa ungurescă oficiósă, atuncĭ trebue că e vorba de unŭ actŭ de alegere din cele mai scandalóse, care dă cele mai sdrobitóre dovedĭ despre corupțiunea ce domnesce în alegerĭ, corupțiune care a făcutŭ sĕ cadă la ultimele alegerĭ și cei trei candidațĭ naționalĭ românĭ din Țéra ungurescă și care a întăritŭ pe toțĭ în convingerea, că în Ungaria totulŭ se póte cumpĕra cu banĭ.

Ancheta numită ca sĕ cerceteze cele petrecute cu ocasiunea alegerei din cerculŭ Dunaszerdahely a constatatŭ, că s'au comisŭ cele mai scârbóse scandalurĭ, că a domnitŭ ne mai pomenită corupțiune, că voturile s'au cumpĕratŭ cu banĭ, și cu tóte astea comisiunea „judiciară" a camerei deputațilorŭ, în locŭ sĕ o anuleze, sĕ ștérgă o asemenea rușine și pată, a verificat'o spre cea mai mare consternațiune a tuturorŭ.

Décă însușĭ oficiosulŭ „Nemzet" recunósce, că s'au constatatŭ fapte ce nu se potŭ justifica, că ḑiua acestei alegerĭ va număra între cele mai triste ḑile ale luptelorŭ constituționale unguresci; décă celălaltŭ oficiosŭ, „Pester Lloyd", ḑice că s'au comisŭ acte politice imorale, venalitățĭ, orgii în ḑiua mare: atuncĭ verificarea alegerei la rêndu'i dovedesce, și celorŭ carĭ se mai îndoiau, că constituționalismulŭ și parlamentarismulŭ unguresců suntŭ numai vorbe góle și că corupțiunea e ocrotită chiar de aceia, carĭ chemațĭ suntŭ a-o spulbera.

Și ceea ce e și mai tristŭ, în locŭ ca foile guvernamentale sĕ înfereze pe cei carĭ au întrodusŭ corupțiunea, își varsă foculŭ numai pe nenorociții de alegĕtorĭ, carĭ s'au lăsatŭ a fi dușĭ la votŭ ca vitele la têrgŭ, și cerŭ sĕ li se ia dreptulŭ de alegere pe unŭ timp hotărîtŭ.

Cine a întrodusŭ și a ocrotitŭ corupțiunea, décă nu regimulŭ tiszaistŭ? Cine au comisŭ și comitŭ cele mai marĭ abusurĭ și ilegalitățĭ la alegerĭ, décă nu organele guvernului? Cine terorisézá, amenință cu procese, arestézá pe alegĕtorĭ, décă nu fișpanii și solgăbirĕii guvernului? Cine sufere sĕ fiă îmbĕtațĭ alegĕtorii cu rachiu și sĕ fiă dușĭ la votŭ cu forța, décă nu aparatulŭ administrativŭ alŭ guvernului?

De géba strigă foile opoșiționale, când însĕșĭ ele au ocrotitŭ corupțiunile organelorŭ guvernului acolo, unde a fostŭ vorba d'a face sĕ cadă candidații nemaghiarĭ; de géba se indignézá foile opoșiționale, când iau sub scutulŭ lorŭ tóte ilegalitățile guvernului și ale organelorŭ lui, când e vorba ca aceste sĕ se comită față cu Nemaghiarii.

Ale vóstre dintru ale vóstre!

Ațĭ ocrotitŭ deopotrivă alegerile scandalóse în cercurile electorale nemaghiare și nu v'ațĭ gânditŭ, că amare și veninóse vorŭ fi rôdele ce le vețĭ culege. Ațĭ ocrotitŭ deopotrivă pressiunile, ilegalitățile, terorisările, venalitățile în alegerĭ, suferițĭ acum și rușinea și pata, ce înșișĭ ai voștri o aruncă asupra constituționalismului și parlamentarismului vostru!

DIN AFARA.

Consiliulŭ federalŭ elvețianŭ cere pentru anulŭ 1889 dela adunarea federală, în scopŭ *de a se asigura milităresce Gotthardulŭ*, unŭ creditŭ de 1.027.000 fr. Creditulŭ pentru lucrările de fortificațiune la Gotthard a fostŭ până acum limitatŭ printr'o sumă fixă de aprópe ½ milionŭ, și lucrările au trebuitŭ sĕ se mărginéscă după mărimea sumei. Comisiunea din 1886 alésă de consiliulŭ federalŭ, ca sĕ examineze lucrările, precum și comisiunea consiliului naționalŭ din anii din urmă, stăruescŭ ca lucrările de fortificațiă sĕ se grăbéscă câtŭ se póte mai multŭ. Consiliulŭ federalŭ e învoitŭ cu acésta.

*

Corespondentulŭ din Petersburgŭ alŭ ḑiarului englesŭ „Daily Telegrapf" anunță cu data de 5 Noemvre n. următórele: O telegramă, ce a primit'o ministrulŭ de interne dela generalulŭ Gurko, vestesce, că s'a descoperitŭ o societate revoluționară în Polonia, avêndŭ numĕróse ramificărĭ; 23 de studențĭ ai unei academii agronomice, precum și unŭ judecătorŭ de instrucțiune și mai mulțĭ funcționarĭ de-ai guvernului, mai alesŭ Rușĭ, au fostŭ arestațĭ sub acusarea, că suntŭ membri ai acestei societățĭ. Acusații suntŭ încarcerațĭ în citadela din Varșovia și vorŭ fi trimișĭ înaintea unui tribunalŭ de rĕsboiu, deórece asupra orașului s'a proclamatŭ de câtva timpŭ starea de asediu. Partida revoluționară într'o proclamațiune, ce-a dat'o tocmai acum amintesce încercarea de atentatŭ la viéța Țarului, ce s'a făcutŭ de către unŭ Cazacŭ în Kutais, și își exprimă părerea de rĕu, că n'a isbutitŭ. Ea amenință, că va repeta atentatulŭ, décă dreptele ei pretențiunĭ vorŭ fi refusate. — După o împărtășire a corespondentului din Odessa a ḑiarului englesŭ „Daily News", poliția din Sebastopolŭ ar fi făcutŭ descoperirea, că pe ḑiua după plecarea familiei împĕrătescĭ de acolo, a fostŭ plănuitŭ unŭ atentatŭ asupra vieței Țarului.

*

Dintr'o corespondență din Constantinopolŭ a ḑiarului francesŭ „Débats" aflămŭ, că Pórta e în ajunŭ de a adresa către puterĭ unŭ circularŭ. In acestŭ cerculară se va declara, că tóte *sgomotele, cumcă Turcia vré sĕ încheiă alianță cu cineva, suntŭ false.* Pórta n'are trebuință de a încheia o alianță cu vr'o putere, deórece ea stă în relațiunĭ escelente cu tóte puterile europene. In acestŭ cercularŭ va se cuprinde și rĕspunsulŭ la sgomotele, că pe de-o parte puterile arŭ fi stăruitŭ pe lângă Pórtă sĕ se alăture la alianța triplă, de altă parte că ar fi apropiată o înțelegere între Rusia și Turcia, ca sĕ încheiă alianță.

Condamnarea generalului Doda.

Sub acestŭ titlu publică fóia vienezá „Schwarzgelb" următorulŭ primŭ articolŭ:

Generalulŭ împĕrătescŭ Traian Doda a fost condamnatŭ de către curtea cu jurațĭ din Aradŭ, pentru o scrisóre adresată alegĕtorilorŭ sĕi în calitate de deputatŭ, la doi anĭ de închisóre și 1000 fl. amendă în banĭ. In analele armatei austriace acestŭ casŭ este unicŭ în felulŭ sĕu. A fostŭ datŭ guvernului de partidŭ alŭ d-lui Tisza sĕ învinovățéscă cu agitare a naționalitățilorŭ în contra Maghiarilorŭ și sĕ condamne la doi anĭ închisóre pe unŭ generalŭ împĕrătescŭ, care în numĕróse lupte șĭ-a pusŭ în periculŭ viéța pentru Impĕratŭ și monarchiă. Inalta Curiă din Budapesta, a cărei datorință ar fi fostŭ sĕ casseze acéstă sen-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(3)

Unŭ mortŭ între viĭ.

(Novelă engleséscă.)

Oliver nu se mai putù reține și pășì dintre tufașĭ în fața ei. Alice spăriatŭ sărì în susŭ și acoperindu'șĭ sînulŭ c'unŭ straiu țĕsutŭ de ea, s'aplecà spre piatra mormêntală.

„Frumósă miss", murmurà tremurândŭ tînĕrulŭ, „d-ta se pare că te-ai spăriatŭ de mine?! Nu țĭ-o iau în nume de rĕu, fiindcă d-ta nu mĕ cunoscĭ. Celŭ multŭ décă — gândescĭ: omulŭ acesta e unŭ vênătorŭ norocitŭ, care ierĭ șĭ-a începutŭ cunoscința cu aceea, că a mințitŭ. Așa e Alice?"

„Iertare, Sir, dér tatălŭ meu totdéuna m'a învĕțatŭ, că nicĭ-odată nu e bine sĕ'țĭ facĭ idei rele despre cineva, până ce nu eștĭ convinsŭ."

„Alice, nu'țĭ poțĭ închipui, ce bine mĭ-au căḑutŭ vorbele acestea!"

„Sir!?"

„Te înțelegŭ, Alice! D-ta mĕ mustri pentru nisce cuvinte sincere! Naturalŭ! D-ta cunoscĭ bine proverbulŭ englesŭ: „Increderea este unŭ felŭ de plantă ce cresce fórte cu anevoie". Și vedĭ, Alice, eu totușĭ am către d-ta o încredere infinită, ca și când amŭ fi frațĭ. Póte că și d-ta așa eștĭ de tristă ca și mine, și d-ta eștĭ orfană ca mine."

Alice sfiiciósă își îndreptà ochii spre pămêntŭ.

„D-ta, așa se vede, că eștĭ mai tristă adĭ decâtŭ ierĭ?".

„Da, Sir, și am pentru ce. Eu așa m'am obicĭnuitŭ cu loculŭ acesta, încâtŭ mĕ dóre inima când mĕ gândescŭ, că trebue sĕ mĕ depărtezŭ".

„Imposibilŭ, Alice! Și n'o sĕ rĕmâi aicĭ mai multŭ timpŭ?"

„Numai câteva sĕptĕmânĭ."

„Și după aceea?"

„Voiu merge la părintele meu în Glasgow."

Tînĕrulŭ o privì c'o espresiune de durere în față, așa încâtŭ Alice rĕmase uimită.

„Te vei fi gândindŭ adeseorĭ la regiunea acésta, așa-i Alice?" întrebà tînĕrulŭ lordŭ.

„Da, Sir, căcĭ mormêntulŭ maicei mele, orĭ unde sĕ fiu, nu-lŭ voiu uita".

„Și de altceva nu'țĭ vei mai aduce aminte?"

„Imĭ voiu aminti de munții aceștia înalțĭ, de liveḑile cele frumóse, de pădurile, de valea și de ómenii bunĭ!".

„Și tóte acestea n'au atâta putere de atracțiune ca sĕ te rețină?"

„Nu, Sir, fiind-că datorința e stăpână."

„Datorința?"

„Față cu tatălŭ meu. Da, căcĭ bietulŭ meu tată prin uneltirile ómenilorŭ rĕi și prin unele întreprinderĭ nenorocite a ajunsŭ la sapă de lemnŭ. Averea ni-s'a licitatŭ cu toba, și creditorii șĭ-au luatŭ părțile. Nu ne-a rĕmasŭ altceva, Sir, decâtŭ ca tatălŭ meu sĕ slujască unui fabricantŭ din Glasgow, pentru ca astfelŭ sĕ'i socotéscă datoria ce o are la noi. Poțĭ vedea, Sir, că depărtarea nóstră e legată de cinstea, care nĭ-e pusă în pericolŭ de a o perde."

„Și tatălŭ d-tale e destoinicŭ pentru afacerile fabricei?"

„Oh, Sir! Chiarŭ pentru asta mĕ întristezŭ eu așa de multŭ... sĕrmanulŭ meu părinte e vîrstnicŭ și bolnăviciosŭ!

„Iertatŭ îmĭ este sĕ întrebŭ, Alice, la ce sumă se ridică datoria d vóstrĕ?

„Gândescŭ că la o miiă de funțĭ șterlingĭ".

Pe fața tînĕrului se putea surprinde bucuria și nobleța inimei ce-lŭ stăpâneau. In minutulŭ acesta n'avea decâtŭ unŭ singurŭ cugetŭ: *„că ce darŭ dumneḑeescŭ este averea când poțĭ face bine cu ea".* După aceea prinse mâna copilei și o întrebà cu încredere:

„Alice, vei veni d-ta și mâne diminéță aicĭ?"

„Nu potŭ sĕ sciu, Sir."

„Promite'mĭ că vei veni".

„N'o potŭ face acésta."

Numai mâne, numai mâne pentru ultima óră; și va atêrna apoi dela unŭ singurŭ cuvêntŭ alŭ d-tale, ca sĕ ne vedemŭ mai multŭ.

Alice tăcea.

țință, în multe privințe defectuósă, cu tóte acestea a respinsŭ cererea de nulitate înaintată de representantulŭ generalului Traianŭ Doda. Cum se judecă aceste casurĭ în cercurile juristice, nu voimŭ a cerceta aicĭ mai departe. Este mai pre susŭ de orĭce îndoială, că tóte procesele politice, care le-a pusŭ în scenă regimulŭ de partidŭ în țĕrile Translaitaniei contra naționalitățilorŭ nemaghiare, care țînŭ la idea de statŭ austriacŭ, suntŭ cu totulŭ lipsite de orĭ-ce basă de dreptŭ și suntŭ numai și numai o armă a politicei de partidŭ.

Nimenea nu póte crede seriosŭ, că bĕtrânulŭ generalŭ împĕrătescŭ, care iubesce Austria mai pre susŭ de tóte, în realitate sĕ fiă unŭ criminalŭ, care a trebuitŭ sĕ fiă pedepsitŭ cu închisóre de doi anĭ. Chiar décă tóte tribunalele unguresci arŭ fi puse la cale de ministeriulŭ Tisza, ca sĕ declare pe generalulŭ Doda de criminalŭ, totŭ ar sci întréga lume, ce ar trebui sĕ crédă despre acestŭ verdictŭ alŭ justiției maghiare de partidŭ, din ce motive emanéză și ce scopurĭ urmăresce. Generalulŭ cu sentimente austriace este acela, care în ochii extremilorŭ Maghiarĭ este unŭ spinŭ și pe care credŭ a'lŭ puté nimici printr'unŭ verdictŭ alŭ justiției maghiare de partidŭ. Poporațiunea grănițeréscă, credinciósă Tronului și dinastiei, voescŭ ei a o sdruncina în tradițiunile și convingerile ei. Voescŭ a'i smulge din inimă credința, care a moștenit'o dela părințĭ. Noulŭ idolŭ alŭ maghiarismului sĕ fiă pe viitorŭ Dumnedeulŭ ei.

Dér noi credemŭ, că mijlócele, care se folosescŭ, nu potŭ duce la scopŭ și că peste totŭ se țintesce spre ceva ce nu se póte realisa. Popórele monarchiei, care pórtă în inimă însuflețire și dragoste pentru Austria istorică, nu se vor lăsa a fi silite prin nicĭ unŭ felŭ de mijlóce ale forței, ca sĕ renunțe la idealele lorŭ și sĕ se plece deilorŭ naționalĭ maghiarĭ, al cărorŭ cultŭ ilŭ proféséză extremii maghiarĭ. Idololatria produce câte odată florĭ rarĭ. Butuculŭ de lemnŭ, pe care ilŭ adóră sĕlbaticii din Africa, póte sĕ le causeze acestora mare mulțumire. Însĕ despre nicĭ o națiune civilisată din Europa nu se va presupune, că va părăsi credința sa curată către Dumnedeu și va crede în fetișulŭ sĕlbaticilorŭ din Africa. Generalulŭ austriacŭ, care a crescutŭ în credința însuflețită într'o Austriă mare și puternică, dinastică și împĕrătéscă, pe elŭ nicĭ odată nu'lŭ vor îndupleca radicalii maghiarĭ sĕ adoreze butuculŭ coloratŭ, înaintea căruia aceste elemente revoluționare și rebele jócă hora strigoilorŭ. Cine este unŭ adevĕrat și sincerŭ austriacŭ, cine este însuflețitŭ de ideia împĕrătéscă austriacă, desvoltată în decursŭ de veacurĭ, acela nicĭ odată nu va puté fi forțatŭ sĕ se lapede de credința părinților sĕi și sĕ se plece înaintea idolilorŭ partidului radicalŭ maghiarŭ.

SCIRILE DILEI.

In Nr. 234 alŭ „Gazetei“ amŭ publicatŭ scirea, că e vorba *sĕ se desființeze* comisariatulŭ r. ung., care administréză *fondurile școlare grănițeresci ale Năsĕudului.* „Schwarzgelb“ află din bunŭ isvorŭ, că Maiestatea Sa monarchulŭ a dispusŭ, ca fondurile sĕ trécă érăși în administrația autonomă a grănițerilorŭ.

* *

Se scie, că ultima adunare a „Asociațiunei transilvane“ a alesŭ vice-președinte pe părintele vicarŭ archiepiscopescŭ *Niculae Popea* din Sibiiu. In înțelesulŭ statutelorŭ, s'a presentatŭ guvernului spre aprobare alegerea, dér ministrul de interne br. Orczi a refusatŭ aprobarea.

Acésta ne surprinde cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ e cu neputință sĕ ne esplicămŭ motivulŭ ce l'a îndemnatŭ pe ministrulŭ unguresců la acestŭ actŭ arbitrarŭ.

* *

In 6 Noemvre s'a ținutŭ în Budapesta în cestiunea regalielorŭ *conferența representanțilorŭ orașelorŭ cu magistratŭ regulatŭ și a celorŭ libere r.*, carĭ nu dispunŭ de dreptulŭ jurisdicționarŭ. Din hotărîrile aduse amintimŭ între altele pe cele următóre: Conferența cere ca respectivele orașe sĕ se subtragă dela rescumpĕrarea regalielorŭ; la casŭ însĕ décă s'ar rescumpĕra și regaliile numitelorŭ orașe, sĕ fiă deopotrivă împărtășite tóte orașele de aceleași drepturĭ; mai departe conferența cere despăgubirea deplină; spesele de manipulare sĕ se stabilésca numai cu 5%. Diarele guvernamentale consideră aceste cererĭ ca nisce utopii; mai vĕrtosŭ subtragerea numitelorŭ orașe dela rĕscumpĕrarea regalielorŭ dicŭ ele că e absolutŭ imposibilă fără a nu se risca esecutarea întregei răscumpărărĭ.

* *

Tribunalulŭ din Timișóra a condamnatŭ pe *Antonŭ Kadar*, redactorulŭ unui diarŭ germanŭ din Timișóra, la 6 lunĭ închisóre din causă, că a publicatŭ nisce articulĭ politicĭ în fóia sa, care nu este fóiă politică. Curia reg. a aprobatŭ sentința tribunalului.

* *

In fine după lungă așteptare și după marĭ speranțe, au primitŭ nu 90 de familii, ci numai *11 familii de Ciangăi* sesiunĭ pe moșia erarială dela *Deva*. Pĕmênturile și-le-au lucratŭ deja, dér se întorcŭ înderĕtŭ în Săcuime, ca tocmai la primăvéră sĕ se 'ntórcă cu cățelŭ cu purcelŭ și sĕ se stabilésca definitivŭ.

Acum sĕ scițĭ, că se maghiariséză Hunedóra — când salcia va face nucĭ.

* *

Studenții ungurĭ dela universitatea din Pesta au ținutŭ la 6 Noemvre n. o adunare, în care au hotărîtŭ, la sfatulŭ profesorului Dr. Thomas Vecsei, sĕ adreseze dietei o petițiune în contra unorŭ dispozițiunĭ ale noului proiectŭ de lege militară, privitóre la serviciulŭ voluntarilorŭ pe unŭ anŭ. De asemenea studenții ungurĭ dela universitatea din Clușiu convocaseră pe diua de 7 Noemvre n. o adunare în sala redutei orășenescĭ totŭ în cestiunea noului proiectŭ de lege militară. Rectorulŭ universității însĕ, precum spune „Ellenzek“, a interdisŭ ținerea adunărei la redută și II-a pusŭ în vedere, că potŭ ține adunarea la universitate, décă se va da garanțiă, că discuțiunile politice se vorŭ evita.

* *

Ministrulŭ unguresců de culte și instrucțiune publică a datŭ o nouă ordinațiune în privire la *căsĕtoriile încheiate între israelițĭ.* In sensulŭ acestei ordinațiunĭ se interdice încheierea unorŭ asemenĭ căsĕtorii fără producerea documentelorŭ privitóre la nascere. In casŭ când însĕ din óre care causă nu s'ar puté procura estrasulŭ matricularŭ, despre acésta este a se face raportŭ amĕnunțitŭ la ministrulŭ, pentru ca séu sĕ se dispună introducerea respectivilorŭ în matricule, séu — la casŭ décă nu s'ar puté dovedi împrejurările nascerei — sĕ li-se pótă permite numițilorŭ individĭ căsĕtoria pe basa altorŭ date, ce s'ar puté descoperi.

* *

Viriliștĭ românĭ în comitatulŭ Brașovului, pe anulŭ 1889, suntŭ: Georgiu B. Popŭ, Diamandi Manole, Maria Bómbĕn, Andreiu A. Popovicĭ, Petru Nemeșŭ, Constantinŭ Steriu, Iosifŭ Pușcariu, Iónŭ Dușoiu sen., George Bómbĕnŭ (pupilii), Teocharŭ Alexi, Zinca I. Popŭ, Eredii după Iacobŭ Mureșianu, Andreiu Buntoiu. Apoi: Legatulŭ Jugaianŭ, Biserica gr. or. a Sf. Nicolae, Biserica gr. or. din cetate.

* *

Mediculŭ militarŭ elevŭ cl. 1 în reservă Dr. *Alexandru Popŭ* e numitŭ cu diua de 1 Noemvre 1888 medicŭ locotenentŭ în reservă.

* *

In *Bistrița*, fiindŭ alegerea unui membru în comitetulŭ municipalŭ, Ungurii candidaseră pe președintele tribunalului de acolo Kenyeres, ér Sasii pe meisterulŭ cismarŭ Gottfried Klemens, care a și eșitŭ cu maioritate de 11 voturĭ; ar fi obținutŭ însĕ și mai mare maioritate, décă alegerea nu s'ar fi fixat pe diua tĕrgului din Teaca, unde s'au dusŭ mulțĭ industriașĭ. „Siebb. deutch. Tagbltt“ observă fórte bine cu acéstă ocasiune: „Nu este după gustulŭ nostru, că unŭ președinte de tribunalŭ se consumă în trebile municipale, pentrucă nicĭ vada lui nu câștigă, nicĭ încrederea în obiectivitatea tribunalului. Fișpanulŭ Banffy are destui mameluci în comitetulŭ municipalŭ (Preotulŭ Müller din Iadŭ a fostŭ scosŭ afară din comitetulŭ administrativŭ, alegĕndu-se în locu-i preotulŭ Keintzel.) Nu e necesarŭ, ca și președintele tribunalului sĕ tragă de acéstă funiă. Unŭ președinte de tribunalŭ ar trebui sĕ stea mai susŭ.“

* *

La 21 Noemvre n. se va pertracta înaintea curții cu jurațĭ din Clușŭ *procesulŭ de pressă* intentatŭ pentru vătămare de onóre de către colaboratorulŭ lui „Ellenzek“ Michailŭ Magyari în contra redactorului lui „Erdelyi Hirado“ Iosif Korbuly. Acusatorulŭ e representatŭ de profesorulŭ de universitate Dr. Moriz Kiss.

Tristŭ lucru, când diariștii își intentéză unii altora procese. N'au la disposițiune diarele lorŭ sĕ se răfuiască?

* *

D-lŭ *Ioanŭ Curiță*, studentŭ în filosofiă, e numitŭ sublocotenentŭ în reservă la honvedĭ.

* *

Deórece *curtea sĕrbéscă* voesce sĕ țină secretŭ *actulŭ divorțului* înaintea prințului de corónă, de aceea guvernorulŭ acestuia a rugatŭ pe Regina Natalia, sĕ nu-i destăinuiască fiiului sĕu în scrisorĭ acestŭ faptŭ. Regina însĕ a rĕspunsŭ, că celŭ dintêiu, care trebue sĕ afle despre acéstă durerósă mĕsură contra ei, este fiulŭ sĕu.

Libertatea pressei în Ungaria*).

(Urmare).

Cu acésta amŭ și ajunsŭ la punctulŭ, unde se ivesce pe deplinŭ contradicțiunea interióră logică între postulatele acestei idei de statŭ și între principiile adevĕratului liberalismŭ. In faptŭ — spre a rĕmâné la obiectulŭ nostru specialŭ — de s'ar aproba, orĭ de s'arŭ desaproba acéstă ideă de statŭ, despre aceea nu póte sĕ esiste nicĭ-o deosebire de părere, că voindŭ a încerca seriosŭ realisarea ei, în prima liniă nu se póte tolera libertatea pressei naționale-opoziționale. Celŭ ce a cugetatŭ numai în câtva asupra operei unificării naționale și n'a putută sĕ recunóscă dinainte absoluta imposibilitate de-a-o esecuta, acela a trebuitŭ ca celŭ puținŭ sĕ fiă în clarŭ despre atâta, că pe lângă tóte dificultățile, carĭ se punŭ în cale deja acelei unitățĭ culturale naționale, care numai de curêndŭ a devenitŭ o parolă agreată, greutatea capitală zace, așŭ puté dice, în acelŭ procesŭ de *metamorfosă sufletéscă interioră*, care consistă într'o *schimbare a propriei consciințe naționale cu o consciință națională strĕină* și care procesŭ de metamorfosă sufletéscă massei poporațiunei, adecă maioritatea ei, ar și trebui în adevĕrŭ sĕ'lŭ percurgă, décă este ca sĕ se ia și numai în vedere seriósă realisarea acestei unificărĭ. Este însĕ totodată clarŭ, că acea *unitate de limbă* la care se nisuescŭ sub parola „unitate de cultură națională“, n'ar puté sĕ formeze decâtŭ numai condițiunea esterióră a unificării naționale și că adevĕratulŭ sâmbure alŭ ei se póte găsi numai în *unitatea de sentimente naționale.* Și nu este o apariținne întêmplătóre, ci o apariținne fórte logică, décă acele elemente sociale, carĭ se entusiasméză adĭ pentru acéstă ideă de statŭ, resemtŭ adĭ deja și necesitatea unorŭ reuniunĭ de cultură speciale, carĭ își punŭ ca țintă tocmai realisarea și promovarea acestui grandiosŭ procesŭ de metamorfosă sufletéscă. In adevĕrŭ, acelŭ așa numitŭ „patriotismŭ adevĕratŭ“, pe care aceste reuniunĭ de cultură caută a-lŭ rĕspândi între concetățenii lorŭ de altă naționalitate, ar fi o vorbă gólă, décă ar fi ceva alta, decâtŭ tocmai acele *sentimentŭ specificŭ naționalŭ*, de care suntŭ însuflețițĭ înșiși membrii acestorŭ reuniunĭ.

Așadér *stingerea propriei consciințe naționale și deșteptarea unei consciințe naționale străine*, étă marea țintă a unificării naționale! In adevĕrŭ o țintă grandiósă, care póte ar fi vrednică de cele mai bune puterĭ, de cei mai bunĭ bărbațĭ, décă nu ar fi o utopiă. Dér eu nu voiu sĕ mĕ ocupŭ de astădată mai de aprópe

*) A se vedé n-rii 237, 238 și 239 ai „Gaz. Trans.“ din an. c.

„In memoria mamei d-tale te rogŭ, Alice, permite-mĭ!“

„Așa déră pentru ultima óră!“

Oliver după câteva minute dădŭ pintenĭ roibului, ér copila rĕmase cu îndoelĭ în gândurile ei.

Nu scia ce sĕ crédă despre tînĕrulŭ lordŭ. Fața lui tînĕră și frumósă, ținuta luĭ cuviinciósă și nobilă, privirea lui binevoitóre, tóte acestea au născutŭ în sufletulŭ ei óre-care încredere, pe când presența lui neașteptată și cea din urmă rugare a lui i-se părea fórte stranie.

„Dér décă ar fi amorŭ?!“ își dise Alice roșindu-i întréga fața până la urechĭ la gândulŭ acesta deșertŭ... — „Nu, nu“ continuă apoi, „el nu mĕ iubesce. Ș'apoi nicĭ eu n'așŭ putea sĕ-lŭ iubescŭ. N'așŭ putea iubi pe nimenĭ mai multŭ“.

După acésta Alice simțĭ că i-se strînge inima și în diminéța următóre îi părea fórte rĕu, că a promisŭ. Dér cu tóte astea cea din urmă întêlnire trebuia sĕ se facă.

Și când sosi Alice la mormêntŭ, cu inima cuprinsă de durere și de curiositate, Oliver o aștepta deja pe colina mormêntului.

Elŭ îi sări înainte și tremurându'i vocea dise fórte mișcatŭ:

„M'ai făcutŭ fericitŭ, Alice, că țĭ-ai împlinitŭ promisiunea.“

„Domnule“, rĕspunse copila, „am venitŭ în sperarea, că vei pune adĭ capĕtŭ purtărei d-tale misteriόse de până acum.“

„Precum doresci, Alice. Mai întâiu trebue sĕ'țĭ dau cutióra acésta. Cuprinsulŭ ei mi-te interesézá, fiindcă ea este pentru părintele d-tale. Iertatŭ este sĕ sciu numele dênsului?

„Viliam Dumfort.“

Tînĕrulŭ scrise numele acesta deasupra cutiórei, șĭ-o predete apoi Alicei.

„Și acum, continuă copila, îțĭ vine rêndulŭ, sĕ'mĭ spui numele d-tale? “

„Permite'mĭ sĕ-lŭ retacŭ, Alice?

Câteva minute stĕtură unulŭ lângă altulŭ fără sĕ dică o vorbă.

„Și acum, Alice“, întrerupse tînĕrulŭ tăcerea, „atrênă dela d-ta ca sĕ ne mai întêlnimŭ vre-odată în viĕță, orĭ nu!“

„Și ce te-a îndemnatŭ pe d-ta la întêlnirea acésta?

„Unŭ interesŭ, pe care nu cutezŭ a-lŭ descoperi“.

Alice se făcŭ palidă ca céra, se întórse cu spatele spre elŭ, și'i rĕspunse tremurândŭ:

„Domnule, mĭ-e témă de d-ta!“

„Fi sinceră, Alice, vréi orĭ nu sĕ ne mai întêlnimŭ?“

„Nu vréu“, rĕspunse copila.

Tinĕrulŭ se simți rănitŭ de vorba ei. Câteva clipe stete așa mutŭ și nemișcatŭ, și apoi cu părere de rĕu, fără de sémĕn, dise:

Bine, Alice! Așa déră nu te voiu mai vedé în vecĭ“. Mergŭ ca sĕ nu mĕ reîntorcŭ mai multŭ și voiu ruga pe Dumnedeu sĕ te binecuvinte cu tóte darurile lui, și sĕ'mĭ facă posibilŭ ca nicĭodată sĕ nu te potŭ uita.... Dér lasă-mĕ Alice sĕ-țĭ sărutŭ mâna.

Copila fără de voie îi întinse mâna ce fù acoperită de lacrimile și sĕrutările tînĕrului, care cu față desperată, după câteva secunde, călărea spre Manfries.

(Va urma).

... acéstă cestiune, căcĭ problema ce ...am pus'o nu este de a descrie câtŭ ... póte de obiectivŭ stările create prin...insa pe têrêmulŭ libertăţii pressei.

Cu acéstă nisuinţă, ce are de scopŭ unificarea naţională, trebue sĕ punŭ faţă în faţă faptulŭ, că astăḑĭ tótă activitatea pressei nóstre naţionale tinde tocmai la aceea, ca sĕ ţină viuă propria consciinţă naţională a poporului românŭ, ca sĕ o deştepte în cercurĭ totŭ mai estinse şi totŭ mai intensivŭ sĕ o învioşeze. Şi acésta a ei activitate are aḑĭ esclusivŭ numai ţinta memorată, nu numai din causa ce se'nţelege de sine, că consciinţa naţională este celŭ mai înaltŭ şi mai scumpŭ bunŭ naţionalŭ ce se póte cugeta; nu numai pentru aceea, pentru că acestŭ bunŭ, celŭ mai înaltŭ, precum vedemŭ, este seriosŭ ameninţatŭ, ci şi din altă causă, deşi în acéstă privinţă subordinată, care este numai o urmare a politicei nóstre de statŭ şi care consistă în aceea, că nulificându-se politicesce poporulŭ românŭ i se ia în modŭ artificialŭ şi pressei naţionale române orĭ-ce altŭ têrêmŭ alŭ vieţei politice, aşa că *problema şi activitatea pressei nóstre naţionale se concentrézá astăḑĭ în cultivarea consciinţei naţionale.*

De sigurŭ că nu se póte contesta din punctulŭ de vedere alŭ adevĕratei libertăţĭ de pressă, că acéstă pressă îşĭ esercită prin aceea numai bunulŭ ei dreptŭ, ba îşĭ împlinesce chiar o datoriă morală, de care nu se póte degagia. De altă parte însĕ nu este mai puţinŭ clarŭ, că din punctulŭ de vedere alŭ unificării naţionale acéstă cultivare a propriei consciinţe naţionale trebue sĕ apară ca *cea mai periculósă* agitaţiune, ca celŭ mai mare delictŭ de pressă, căcĭ *nimicŭ nu împedecă aşa de multŭ unitatea pretinsă a consciinţei naţionale, ca tocmai cultivarea propriei consciinţe naţionale a altora.*

Aşadér o politică de statŭ, care stă în serviciulŭ ideei de statŭ a unificării naţionale, şi o pressă, care, răḑimată pe libertatea de pressă garantată în principiu, lucră cu tótă hotărîrea în contra acestei politice de statŭ, se întêlnescŭ şi se ciocnescŭ aicĭ cu tótă puterea contrastului a două principii, ce nu se potŭ împăca unulŭ cu altulŭ. O politică de statŭ, care pentru că nu recunósce încă aḑĭ imposibilitatea realisării ideii sale de statŭ, sĕ ţină cu tóte puterile la acéstă ideă şi totuşĭ sĕ tolereze o agitaţiune a pressei naţionale făcută sub scutulŭ libertăţii de pressă garantată în principiu, o agitaţiune, care deşi în sine fórte legitimă, nu se póte uni nicĭdecum cu acéstă ideiă de statŭ, o asemenea politică de statŭ este o contraḑicere, care nu se póte susţiné pentru durată şi cumcă ea a esistatŭ şi mai înainte, se póte înţelege numai sub două presupunerĭ: orĭ-că puterea de statŭ n'a preţuitŭ cum se cuvine importanţa acestei agitaţiunĭ, orĭ-că n'a sciutŭ sĕ cuprindă în tótă însemnătatea ei contraḑicerea interióră a propriei sale idei de statŭ faţă cu-o adevĕrată libertate de pressă.

(Finea va urma).

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Voila, 9 Noemvre 1888.

Domnule Redactorŭ! Ierĭ s'a făcutŭ în cerculŭ electoralŭ alŭ Voilei alegerea unui membru pentru representanţa municipală a comit. Făgăraşŭ, în loculŭ d-lui preotŭ din Voila, Nicolau Şerbanŭ, carele a devenitŭ membru virilistŭ. S'a alesŭ membru d-lŭ Nic. Ludu, învĕţătorŭ în Becleanŭ.

Avêndŭ în vedere, că acestŭ cercŭ electoralŭ a fostŭ mai totdéuna asilulŭ streinilorŭ, carĭ prin uneltirĭ reeşiau ca membri în representanţa municipală, singurŭ numai cu concursulŭ Românilorŭ — căcĭ alegĕtorĭ de altŭ némŭ nu suntŭ — atuncĭ trebue sĕ ne bucure resultatulŭ alegerei de ierĭ, cu atâtŭ mai multŭ, că uneltirile, în unire cu unii rĕtăciţĭ, nicĭ acum n'au lipsitŭ.

Alegerea s'a făcutŭ prin votisare secretă şi a decursŭ în cea mai bună ordine. Resultatulŭ scrutiniului a fostŭ: Borosnyai Béla, pretorŭ în Făgăraşŭ, a primitŭ 7 voturĭ; Schermann Laszló, subprefectŭ la domeniulŭ erarialŭ din Sâmbăta, care nu póte suferi nimicŭ ce e românŭ, a obţinutŭ 31 voturĭ, şi în fine Nicolau Ludu 46 voturĭ, proclamându-se celŭ din urmă de membru alesŭ — primindŭ de astă dată bună lecţiune neomaghiarulŭ Schermann, că unde Românii se unescŭ, acolo uneltirile se sfarmă. Şi décă în trecutŭ cerculŭ Voilei s'a umilitŭ a ocroti elemente duşmănóse némului nostru şi a alege de membri ai representanţei municipale inimicĭ declaraţĭ ai naţiunei nóstre, atuncĭ potŭ sĕ ḑicŭ, că prin actulŭ de ierĭ şĭ-a ştersŭ pata şi ruşinea din trecutŭ, avêndŭ, firesce, a urma şi mai departe aşa.

Actulŭ îndeplinitŭ ierĭ, se pare în sine de puţină însemnătate, fiindcă s'a alesŭ numai unŭ membru, dér cu atâtŭ este de mai mare însemnătate, când se ia în considerare câtŭ de multŭ s'au opintitŭ aceia, carĭ voiau sĕ scótă din urnă cu orĭ ce preţŭ pe *neaoşulŭ* maghiarŭ Schermann Laszlo.

Meritulŭ acestei reuşite şi bune lecţiunĭ pentru streinĭ este alŭ bravului şi energicului tînĕrŭ juristŭ domnulŭ Nicolau Şerbanŭ, carele în óra decisivă s'a presentatŭ la urnă cu 30 alegĕtorĭ din comuna vecină Dridifŭ, dovedindŭ prin acésta, că în sinulŭ sĕu bate o inimă de Românŭ verde, care promite multŭ pe viitorŭ pentru causa Românismului, şi carele n'a voitŭ sĕ mai sufere ruşine pe cerculŭ electoralŭ alŭ Voilei şi respective pe comuna sa natală. Inainte numai, că plugarii dela sate îlŭ vorŭ urma, unde va cere trebuinţa. Nu mai puţinŭ a contribuitŭ la reuşită şi d-lŭ preotŭ Nicolau Şerbanŭ, carele încă n'a mai pututŭ suferi sĕ fiă blamatŭ comuna sa. Démnă şi de tótă lauda a fostŭ de astădată şi atitudinea d-lui not. cerc. Dănilă Şerbanŭ, în calitate de preşedinte alŭ comisiunei electorale. Veḑĭ aşa trebue sĕ se recomande ómenii noştri, décă voiescŭ sĕ valoreze ceva şi înaintea strĕinilorŭ.

Onóre merită alegĕtorii din Dridifŭ, în frunte cu d-lŭ preotŭ Oprişŭ şi cu învĕţ. Gramă, carĭ au păstratŭ cea mai laudabilă solidaritate.

Étă dér, ca şi opinca română face minunĭ şi pune în respectŭ pe strĕinĭ, numai conducĕtorĭ şi încă conducĕtorĭ binevoitorĭ sĕ aibă.

Sĕ credemŭ, că acestŭ cercŭ electoralŭ nicĭ când nu va mai suferi sĕ fiă unélta uneltirilorŭ duşmane, şi că totodată acestŭ casŭ va îndemna şi pe alţii la activitate în unire, căcĭ numai „în unire este putere!" Aşa sĕ fiă!

Alegĕtorulŭ.

Literatură.

Niţă Dragă, schiţă din viéţa unui muncitorŭ, de I. C. Panţu, a eşitŭ în broşură de 73 pagine octavŭ, cu preţulŭ de 20 cr.

Logofĕtulŭ Mateiu, novelă de acelaşŭ autorŭ, o broşură de 105 pagine octavŭ, cu preţulŭ de 40 cr.

Amêndouĕ novelele se află de vênḑare la librăria N. I. Ciurcu în Braşovŭ.

Vinarsŭ séu rachiu.

(Prelegere publică dela mediculŭ Petru Argintariu. Din cartea „Merinde dela şcólă", de Dr. *Georgiu Popa.*)

(Urmare).

Mĭ-am reservatŭ sĕ vorbescŭ anume de împĕratulŭ Napoleonŭ III, genialŭ judecătorŭ în cestiunĭ politice şi socialĭ. Elŭ oferi poporaţiunei de oraşe lucru şi câştigŭ, şi s'a îngrijitŭ de alimentaţiune sănĕtósă şi eftină. Lucrătorulŭ sĕrmanŭ, când are căpĕtare de puţinĭ crucerĭ, intră cu ei în birtŭ, desconsiderându-i, însĕ décă câştigă florinĭ, e atentŭ, alérgă sĕ-i ducă la familiă acasă. Demolărĭ şi edificărĭ marĭ se făcură în Parisŭ. Împĕratulŭ nu s'a înşelatŭ în combinaţiunea sa. Infrumseţarea Parisului, atrăgea călĕtorĭ cu stare, şi ce spesau acolo cu susţinerea, banii rĕmâneau Franciei, desdaunare şi remuneraţiune bogată pentru edificărĭ. Poporaţiunea cu câştigŭ şi bine nutrită, părăsia spirtuósele. Dovédă elocinte se vĕḑu la spitale. 'Nainte, domnindŭ regele Ludovicŭ Filipŭ, Lunea diminéţa se umpleau spitalele de morboşĭ din petrecerile escesive de Dumineca. Insĕ sub Napoleonŭ, numĕrulŭ morboşilorŭ era Lunĭ egalŭ cu celelalte ḑile; nu mai dedeau asaltŭ la spitale. După căderea împĕratului, erupsă revoluţiunea cu o furiă, ce face ruşine umanităţei. In guvernulŭ ce urmă, fuse ministru de esterne Iuliu Favre, renumitulŭ advocatŭ. Ministrulŭ emise circularŭ la representanţii sĕi în strĕinătate, cu însărcinarea, sĕ esplice pretutindea, că împĕratulŭ a fostŭ causa la revoluţiune, de óre ce, cu întreprinderile sale, adunase multă glótă la Parisŭ. Cine nu judecă superficialŭ, va traduce circulariulŭ aşa: Noi nu scimŭ ca împĕratulŭ sĕ dămŭ glótei lucru şi câştigŭ; revoluţiunea a purcesŭ dela stomacŭ!*)

Onoraţii mei ascultătorĭ, agricultorĭ de profesiune, vorŭ suleva momentulŭ economiei ruralĭ: décă, părăsindŭ spirtuósele, vorŭ înceta fabricele de spirtŭ, bucatele nu vorŭ avé preţŭ şi unde le vomŭ vinde? décă nu vomŭ arunca prunile în căldarea de vinarsŭ, ce sĕ începemŭ cu ele?

Relativŭ la fabrice scimŭ toţĭ, că spirtulŭ, ce se produce acolo, se întrebuinţézá, în precumpănire, la diferite articole de industriă, la pregătirea lorŭ, la spiceriă, farmaciă ş. c. l. Fabricele déră nu vorŭ simţi dauna din moderaţiunea séu abstininţa nóstră, fără póte vorŭ dobêndi când, deveniţĭ bunĭ lucrătorĭ, vom fi în stare sĕ le oferimŭ cantităţĭ mai marĭ de bucate; éră décă s'arŭ înlesni unele articole de industriă, ar fi numai în folosulŭ nostru. Invederézá decĭ, că la nicĭ o întêmplare, n'am suferi la vinderea bucatelorŭ aceea daună mare, ce ni se vine din beutura de vinarsŭ.

(Va urma.)

*) In timpulŭ din urmă, alcoolismulŭ, cu preferinţă întrebuinţarea de absintŭ, cresce fórte în Francia. Mediculŭ Dr. E. Decaisne publică date în jurnalulŭ „Figaro" din 9 Ianuarie 1888. Arată între criminalĭ 60% carĭ din beţiă au comisŭ fărădelegĭ; éră suma celorŭ nebunĭ din alcoolŭ o produce în cifra de 10.000 (ḑece mii) numai în Parisŭ cu ţinutulŭ Secuana (Seine), va sĕ ḑică, după fiă-care una miiă de locuitorĭ se vinŭ 3—4 nebunĭ din beuturĭ. In Februarie 1888 legislaţiunea a decretatŭ urcarea tacselorŭ pe alcoolice. De acum déră, séu vorŭ bé mai puţinŭ, fiindŭ beuturile mai scumpe, séu că beutorii vorŭ sĕrăci mai tare şi vorŭ decădé mai multŭ; una din două, dér care? nu se póte prevedé! — Totuşĭ germanii credŭ, că dênşii au întrecutŭ celelalte popóre, de óră ce imperiulŭ Germanŭ (ḑice „Berlin. Tagbl." din 1 Iulie 1888) se vinŭ la anŭ 11 (unsprĕḑece) litre de rachiu de fiă-care capŭ de omŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Lisabona, 11 Noemvre. Ministrulŭ de rĕsboiu a demisionatŭ.

Newyork, 11 Noemvre. Erĭ a isbucnitŭ în fabrica de manometre Rochester focŭ. Derîmându-se fabrica, au fostŭ ucisĭ 12 ómenĭ, rĕniţĭ 20 şi îmormêntaţĭ sub ruine 21.

Paris, 11 Noemvre. Călĕtorĭ svedianĭ esploratorĭ prin partea vestică dela Congo au primitŭ scrisorĭ prin care se confirmă mórtea lui Stanley.

Petersburg, 11 Noemvre. „Journal de St. Petersburg" ḑice cu privire la vorbirea rĕsboinică a generalului Gurco, că trebue sĕ aibă cineva unŭ mare gradŭ de nesciinţă de a crede, că Gurco a vorbitŭ aşa ceva.

Madrid, 11 Noemvre. Canovas del Castillo a sositŭ în Madrid în mijloculŭ unorŭ manifestaţiunĭ duşmănóse. La localulŭ clubului conservatorŭ au fostŭ sparte tóte ferestrile.

ULTIME SCIRĬ.

Pesta, 11 Noemvre. Se anunţă, că conflictulŭ iscatŭ între *guvernŭ* şi primatele *Simor* în afacerea dela *Tyrnau* s'a aplanatŭ definitivŭ în favórea guvernului. Ministrulŭ de culte şi de instrucţiune publică, contele Albin Csaky, a adresatŭ o scrisóre către cardinalulŭ Simor cu data de 28 Octomvre, în care declară, că are intenţiune a regula dreptulŭ de inspecţiune alŭ inspectorilorŭ regescĭ asupra institutelorŭ de învĕţământ catolice. Mai departe a rugatŭ ministrulŭ pe primatele, ca sĕ stăruéscă ca testimoniile ce s'au dat fără de subscrierea inspectorului scolarŭ sĕ fiă subscrise ulteriorŭ de acesta şi ca directorulŭ dela preparandia din Tyrnau sĕ fiă aspru dojenitŭ.

Primatele Simor a rĕspunsŭ, după cum scrie „Nemzet" cu data de 8 Octomvre, împărtăşindŭ ministrului Csaky că a luatŭ deja mĕsurile dorite de elŭ. C'unŭ cuvêntŭ primatele s'a arătatŭ fórte prevenitorŭ faţă cu d-lŭ Csaky.

Roma, 11 Noemvre. Ambasadorulŭ Nigra, care plécă la Viena, duce contelui *Kalnoky* insemnele ordinului Anunciatei, ce i s'a conferitŭ din partea regelui Umberto.

Atena, 11 Noemvre. Fóia oficială publică logodna princesei grecescĭ *Alexandra* cu *marele duce Pavelŭ* alŭ Rusiei.

Parisŭ, 10 Noemvre. In şedinţa de aḑĭ a camerei francese a declaratŭ ministrulŭ de rĕsboiu *Freycinet* între altele: Ar fi unŭ lucru chimericŭ as pera, că vomŭ puté scădé bugetulŭ de rĕsboiu. Trebue sĕ ne pregătimŭ chiar a face *sforţărĭ estraordinare* spre a asigura apĕrarea ţĕrii. O ţéră mare trebue sĕ facă, ca onórea şi demnitatea sĕ nu depindă decâtu dela ea însaşĭ. (Aplause) Pe câtŭ timpŭ nu se va puté schimba situaţiunea generală, nu putemŭ spera, că bugetulŭ de rĕsboiu va puté deveni mai micŭ de 550 milióne. Cheltuelile nóstre n'au unŭ caracterŭ agresivŭ şi nimenĭ nu se va mira că *Francia vrea sĕ-şĭ asigure independinţa înaintea întregei Europe.* (Viue aplause.)

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 9 Noemvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.87	Vênd.	9.40
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.35
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.66
Lire turcescĭ	„	10.92	„	10.95
Imperialĭ	„	9.92	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5·74
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	126.—	„	127.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Noemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.30
Renta de hârtiă 5%	92.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	116.75
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguerescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguerescŭ	130.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	82.—
Renta de argintŭ austriacă	82.75
Renta de aurŭ austriacă	109 90
Losurĭ din 1860	139.75
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	876.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	303.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	308.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.64
Mărcĭ 100 împ. germane	59.70
Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

☛ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 28 Octomvre st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	—.—	—.—
Renta rom. amort. 5% . . .	96.½	97.—
Renta convert. 6% .	—.—	—.—
„ „ „ 5%	97.—	97.¾
„ „ urban 7% . . .	106.¼	107·—
„ „ „ 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	94.¼	95.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

77

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½ — 3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre dumínecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

☛ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania. ☚

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei româneseĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa sĕu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea ilŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ composiţiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ — se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de către preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparanḑĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipograya A. MUREŞIANU, Braşovŭ